

Hallinnollisten seuraamusmaksujen määrääminen tietosuojalainsäädännön rikkomuksista julkissektorilla

Johdanto

Oikeusministeriö pyytää lausuntoanne luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle tietosuojalain ja henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä annetun lain muuttamisesta.

Esitysluonnoksessa ehdotetaan mahdollistettavaksi hallinnollisten seuraamusmaksujen määrääminen viranomaisille ja julkishallinnon elimille tietosuojalainsäädännön rikkomisesta. Esitysluonnoksessa ehdotetaan lisäksi täsmennettäväksi tietosuojalainsäädännön rangaistussäännöksiä sekä säädettäväksi rajoituksista rekisterinpitäjän velvollisuuteen ilmoittaa henkilötietojen tietoturvaloukkauksesta rekisteröidylle.

Tausta

Pääministeri Orpon hallituksen hallitusohjelman mukaan ”hallitus toteuttaa kansallisen tietosuojalainsäädännön kokonaisuudistuksen. [...] Kokonaisuudistuksen yhteydessä säädetään hallinnolliset sakot tietosuojaloukkauksista koskemaan julkista ja yksityistä sektoria yhtäläisesti.” Oikeusministeriössä laadittiin esiselvitystyönä arviomuistio (Oikeusministeriön julkaisuja, Selvityksiä ja ohjeita 2024:28, suomenkielinen, kuvailulehti ruotsiksi), jossa selvitetään yleisen tietosuojalainsäädännön mukaisen seuraamusjärjestelmän toimivuutta soveltamiskäytännön valossa. Hallituksen esityksen luonnos on valmisteltu oikeusministeriön 16.4.2025 asettamassa työryhmässä.

Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on toteuttaa hallitusohjelman mukaisesti kansallisen tietosuojalainsäädännön kokonaisuudistukseen liittyvät muutokset oikeusministeriön hallinnonalan lainsäädäntöön, ottaen huomioon perustuslaista johtuvat vaatimukset ja yleisen tietosuoja-asetuksen ja rikosasioiden tietosujadirektiivin sallima liikkumavara. Ehdotettujen säännösten tavoitteena on varmistaa organisaation vastuu tietosuojalainsäädännön mukaisten velvoitteiden noudattamisesta ja tehostaa rekisteröityjen suojaa siten, että mahdolliset kielteiset vaikutukset viranomaisten lakisääteisten tehtävien hoitamiseen jäisivät mahdollisimman vähäisiksi.

Vastausohjeet vastaanottajille

Kuka tahansa voi antaa lausunnon.

Lausunto pyydetään ensisijaisesti antamaan vastaamalla lausuntopyyntöön lausuntopalvelun kautta. Ohjeet palveluun rekisteröitymiseksi ja palvelun käyttämiseksi löytyvät lausuntopalvelun sivulta Ohjeet > Käyttöohjeet (käyttäjätuki: lausuntopalvelu.om(at)gov.fi). Ministeriöiden tulee lisäksi tallentaa lausuntopalvelussa antamansa lausunto VAHVA-asianhallintajärjestelmään asialle VN/26120/2023.

Jos lausuntoa ei ole mahdollista antaa lausuntopalvelussa, lausunto voidaan vaihtoehtoisesti toimittaa ministeriön kirjaamoon sähköpostilla osoitteeseen kirjaamo.om(at)gov.fi tai postitse osoitteeseen Oikeusministeriö, PL 25, 00023 VALTIONEUVOSTO. Kirjaamoon toimitetussa lausunnossa pyydetään mainitsemaan asianumero VN/26120/2023. Lisäksi kirjaamoon toimitettu lausunto pyydetään lähettämään esimerkiksi sähköpostin liitetiedostona Word- tai PDF-muodossa, jotta lausuntoasiakirja ei sisällä tarpeettomia henkilötietoja, kuten yksityishenkilön sähköpostiosoitetta.

Kaikki annetut lausunnot ovat lähtökohtaisesti julkisia viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) mukaisesti. Lausunnot julkaistaan hankkeen julkisilla hankesivuilla (valtioneuvosto.fi/hankkeet, tunnus OM127:00/2023. Yksityishenkilön lausunto julkaistaan kuitenkin hankesivuilla tietosuojasyistä ainoastaan, jos henkilö tätä kirjallisesti pyytää esimerkiksi lausuntonsa yhteydessä tai sen saateviestissä.

Lisäksi kaikki lausuntopalvelussa annetut lausunnot, mukaan lukien yksityishenkilöiden lausunnot, ovat automaattisesti kaikkien nähtävissä lausuntopalvelussa. Ministeriö ei julkaise kirjaamoon toimitettuja lausuntoja lausuntopalvelussa.

Lausunnossa ei tule ilmoittaa tarpeettomia henkilötietoja. Vaikka yksityishenkilön kirjaamoon toimittamaa lausuntoa ei julkaistaisi verkossa, lausunto on ministeriöltä kaikkien saatavissa viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain mukaisesti.

Aikataulu

Lausunto pyydetään toimittamaan oikeusministeriölle viimeistään 13.11.2025.

Valmistelijat

Lisätietoa asiasta antaa:

Lainsäädäntöneuvos Virpi Koivu, sähköpostiosoite virpi.koivu@gov.fi, puhelin 029 5150 047

Linkit

<https://oikeusministerio.fi/hanke?tunnus=OM127:00/2023> - Hankesivu

Liitteet:

[HE-luonnos 2.10.2025.pdf](#) - Hallituksen esityksen luonnos

[RP lagförslag.pdf](#) - Utkast till lagförslag

[Sammandrag.pdf](#) - Sammandrag av regeringens proposition

Jakelu:

Akava ry
DataLit-hanke
Digi- ja väestötietovirasto
Eduskunnan kanslia
Eduskunnan oikeusasiamies
Elinkeinoelämän keskusliitto
Eläketurvakeskus
Energiavirasto
Espoon kaupunki
Etelä-Karjalan hyvinvointialue
Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus
Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue
Etelä-Savon ELY-keskus
Etelä-Savon hyvinvointialue
Etelä-Suomen aluehallintovirasto
Euroopan kriminaalipolitiikan instituutti
Finanssiala ry
Finanssivalvonta
Finavia Oyj
Helsingin hallinto-oikeus
Helsingin kaupunki
Helsingin yliopisto
Huoltovarmuuskeskus
HUS
Hyvinvointiala HALI ry
Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy
Hämeen ELY-keskus
Hämeenlinnan hallinto-oikeus
Hätäkeskuslaitos
Ilmatieteen laitos
Itä-Suomen aluehallintovirasto
Itä-Suomen hallinto-oikeus
Itä-Suomen yliopisto
Itä-Uudenmaan hyvinvointialue
Kaakkois-Suomi ELY-keskus
Kainuun ELY-keskus
Kainuun hyvinvointialue

Kansallinen koulutuksen arviointikeskus KARVI
Kansallisarkisto
Kansaneläkelaitos
Kanta-Hämeen hyvinvointialue
KEHA-keskus
Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen
Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Elo
Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma
Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue
Keski-Suomen ELY-keskus
Keski-Suomen hyvinvointialue
Keski-Uudenmaan hyvinvointialue
Keva
Kilpailu- ja kuluttajavirasto
Kirkkohallitus
Konkurssiasiamies
Korkein hallinto-oikeus (varataan tilaisuus antaa lausunto)
Korkein oikeus (varataan tilaisuus antaa lausunto)
Kotimaisten kielten keskus
Kuluttajaliitto - Konsumentförbundet ry
Kuluttajariitalautakunta
Kunta- ja hyvinvointialuetyönantajat KT
Kymenlaakson hyvinvointialue
Lapin aluehallintovirasto
Lapin ELY-keskus
Lapin hyvinvointialue
Lapsiasiavaltuutettu
Liikenne- ja viestintäministeriö
Liikenne- ja viestintävirasto Traficom
Liikennevakuutuskeskus
Liikenteenohjausyhtiö Fintraffic Oy
Lounais-Suomen aluehallintovirasto
Luonnonvarakeskus
Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto
Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimea
Maa- ja metsätalousministeriö
Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto
Maahanmuuttovirasto
Maanmittauslaitos
Maatalousyrittäjien eläkelaitos
Metsähallitus
Metsäteollisuus ry
Museovirasto
Oikeuskanslerinvirasto
Oikeuspalveluvirasto
Oikeusrekisterikeskus
Onnettomuustutkintakeskus
Opetus- ja kulttuuriministeriö
Opetushallitus
Oulun kaupunki

Patentti- ja rekisterihallitus
Pelastusopisto
Pirkanmaan ELY- keskus
Pirkanmaan hyvinvointialue
Pohjanmaan ELY-keskus
Pohjanmaan hyvinvointialue
Pohjois-Karjalan ELY-keskus
Pohjois-Karjalan hyvinvointialue
Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue
Pohjois-Savon ELY-keskus
Pohjois-Savon hyvinvointialue
Pohjois-Suomen aluehallintovirasto
Poliisiammattikorkeakoulu
Poliisihallitus
Puolustusministeriö
Päijät-Hämeen hyvinvointialue
Rahoitusvakausvirasto
Rajavartiolaitos
Rikosseuraamuslaitos
Ruokavirasto
Saamelaiskäräjät
Satakunnan ELY-keskus
Satakunnan hyvinvointialue
Sisäministeriö
Siviilipalveluskeskus
Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto
Sosiaali- ja terveysministeriö
SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry
Statens ämbetsverk på Åland
Suomen Asianajajat
Suomen Kuntaliitto
Suomen metsäkeskus
Suomen riistakeskus
Suomen Sukututkimusseura
Suomen ympäristökeskus SYKE
Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC r.f.
Säteilyturvakeskus
Tampereen kaupunki
Tampereen yliopisto
Tapaturmavakuutuskeskus
Tasa-arvovaltuutetun toimisto
Tasavallan presidentin kanslia
Terveiden ja hyvinvoinnin laitos
Tiedusteluvalvontavaltuutetun toimisto
Tietosuojavaltuutettu - Tietosuojavaltuutetun toimisto
Tilastokeskus
Tulli
Tuomioistuinvirasto
Turun hallinto-oikeus
Turun kaupunki

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto
Työ- ja elinkeinoministeriö
Työeläkevakuuttajat TELA ry
Ulkoministeriö
Uudenmaan ELY-keskus
Vaasan yliopisto
Valtakunnansyyttäjän toimisto
Valtakunnanvoudin kanslia
Valtiokonttori
Valtion eläkerahasto
Valtion taloudellinen tutkimuskeskus
Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskus
Valtion tieto- ja viestintätekniikkakeskus Valtori
Valtion tukeman asuntorakentamisen keskus (Varke)
Valtion työnantajatoiminto / VTML
Valtioneuvoston kanslia
Valtiontalouden tarkastusvirasto
Valtiovarainministeriö
Vanhusasiavaltuutettu
Vantaan ja Keravan hyvinvointialue
Vantaan kaupunki
Varsinais-Suomen ELY-keskus
Varsinais-Suomen hyvinvointialue
Verohallinto
Väylävirasto
Yhdenvertaisuusvaltuutettu
Yleisradio Oy
Ympäristöministeriö

Lausunnonantajan lausunto

1. Kommentit lakiehdotuksista:

2. Kommentit vaikutustenarvioinnista

2.1 Yleiset kommentit yksittäistä seuraamusmaksua koskevista vaikutuksista ja muista viranomaisvaikutuksista:

2.2 Tunnistattekko muita kuin esitysluonnoksessa käsiteltyjä tilanteita, joissa seuraamusmaksua ei olisi mahdollista kohdistaa rekisterinpitäjänä (tai henkilötietojen käsittelijänä) toimivan viranomaisen tai julkishallinnon elimen toimintamenoihin tai muutoin suoraan kyseiselle viranomaiselle tai julkishallinnon elimelle, ja mistä syystä se ei ole mahdollista?

2.3 Tunnistattekko oman budjetin, määrärahojen tai muun rahoituksen käyttämisen valossa muita huomioitavia näkökohtia, joita voi liittyä yksittäiseen viranomaiselle tai julkishallinnon elimelle määrättävään seuraamusmaksuun?

2.4 Täydennysehdotukset ja kommentit tietoyhteiskuntavaikutuksia koskeviin arvioihin:

2.5 Muut kommentit ehdotetun sääntelyn vaikutuksista:

3. Muut huomiot (tai lausuntonne) esitysluonnoksesta:

Suurpää Johanna
Oikeusministeriö

Koivu Virpi
Oikeusministeriö